

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/258/2022
Identifikačné číslo spisu:	5119210645
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5119210645.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O. Ď., nar. XX. T. XXXX, Ž., E. XXX/XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou MALICH advokátska kancelária, s.r.o., Bratislava, Dunajská 25, IČO: 47 256 991, proti žalovanému LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, Banská Bystrica, Námestie SNP 8, IČO: 36 038 351, zastúpenému advokátom JUDr. Marekom Morochovičom, Bratislava, Krížna 56, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 27C/70/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 31. marca 2022 sp. zn. 9Co/86/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. novembra 2020 č. k. 27C/70/2019-146 žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol a v konaní úspešnej žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Žalobca sa žalobou podľa § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom parcely CKN č. XXXX/X - trvalý trávnatý porast o výmere 682 m², vytvorenej geometrickým plánom z parcely CKN č. XXXX zapísanej na LV č. XXX k.ú. D.. Žalobca je výlučným vlastníkom pozemkov parc. č. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX, zapísaných na LV č. XXXX k.ú. D., ktoré nadobudol na základe darovacej zmluvy od matky P. Ď., a tá ich nadobudla na základe osvedčenia o dedičstve po svojom neb. manželovi O. Ď.. Tento nadobudol pozemky, ktoré boli evidované ako parcela registra E, parc. č. XXXX ako dedičstvo po neb. Y. Ď.. Žalovaná je výlučným vlastníkom parcely CKN č. XXXX - lesný pozemok o výmere 751 265 m² zapísanej na LV č. XXX k.ú. D.. Pozemok žalovanej je v susedstve pozemkov žalobcu. Žalobca uviedol, že časť pozemku žalovanej je trvalým trávnatým porastom, ktorý užívali jeho právni predchodcovia minimálne od 25. mája 1984, čo predstavuje zákonom požadovaných 10 rokov užívania a splnili zákonné predpoklady na nadobudnutie vlastníckeho

práva.

1.2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 132 ods. 1, § 134 ods. 1, 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“). Dospel k záveru, že na strane žalobcu síce existuje naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k spornej parcele, avšak nemal preukázané vydržanie vlastníckeho práva k nej, keďže nemal preukázanú oprávnenú držbu predmetnej nehnuteľnosti. Vychádzal z toho, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal vznik a trvanie oprávnenej držby, keďže nebola splnená podmienka jeho dobromyseľnosti ako držiteľa predmetnej parcely, kde ako výlučný vlastník je na liste vlastníctva v katastri nehnuteľností zapísaný žalovaný. Súd prvej inštancie dôvodil, že pokiaľ desaťročná vydržacia doba začala plynúť od 25. mája 1984, teda odo dňa vydania rozhodnutia Štátneho notárstva v Žiline č. k. 2D/479/84-19 z 25. mája 1984, kde bolo prejednané dedičstvo po právnom predchodcovi žalobcu, neb. Y. Ď., tak podmienka desaťročnej vydržacej doby by bola splnená už k 25. máju 1994, a preto zákonné predpoklady na nadobudnutie vlastníckeho práva, ako to uvádzal samotný žalobca, splnili ešte jeho právni predchodcovia. Preto podľa súdu prvej inštancie nemohli byť zároveň splnené podmienky, aby sa žalobca domáhal určenia vlastníckeho práva vo svoj prospech, čo bol jeden z dôvodov, prečo súd prvej inštancie žalobu zamietol.

1.3. Žalobca v konaní nepredložil dôkaz, na základe ktorého by bolo možné konštatovať, že on alebo jeho právni predchodcovia sa dostali do ospravedlniteľného omylu, na základe ktorého boli v dobrej viere, že nadobudli vlastnícke právo k spornej parcele. Žalobca v konaní nepredložil žiaden dôkaz, že by sporná parcela bola predmetom dedičského rozhodnutia po neb. Y. Ď., na základe ktorého sa O. Ď., st. stal nadobúdateľom v ňom špecifikovaných nehnuteľností. Uvedené nevyplynulo ani z Rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu Žilina č. 2006/00268-008 z 02. mája 2006, kde bolo potvrdené nadobudnutie vlastníckeho práva titulom vydržania dňom 01. januára 1995 v prospech O. Ď., st. v rámci ROEP. Tento nadobudol vlastnícke právo v podiele 43/48 v pozemkoch KN parcela č. XXXX, XXXX/X a XXXX, ktoré boli vytvorené z pozemkovoknižnej parcely č. XXXX. Vzhľadom na všetky okolnosti O. Ď., st. nemohol byť v dobrej viere, že nadobudol vlastnícke právo aj k iným pozemkom, mimo tých, ktoré sú uvedené v rozhodnutí. Nadobúdateľkou dedičstva po neb. O. Ď., st. bola P. Ď., t. j. manželka poručiteľa a matka žalobcu. Aj v prípade dedičského rozhodnutia po neb. O. Ď., st. boli predmetom jednoznačne špecifikované nehnuteľnosti, a to podiel 43/48 z CKN parcely XXXX, XXXX/X a XXXX zapísané na LV č. XXXX, ktoré boli aj predmetom rozhodnutia obvodného pozemkového úradu. Z osvedčenia o dedičstve nevyplyva, že by právna predchodkyňa žalobcu P. Ď. bola dobromyseľnou, že je oprávnenou držiteľkou aj časti KN parcely č. XXXX zapísanej na žalovanú. Žalobca na základe darovacej zmluvy V 6384/19 zo 17. júla 2019, ktorej vklad bol povolený 06. augusta 2019, nadobudol od svojej právnej predchodkyne, a to matky P. Ď. vlastnícke právo k CKN parcele č. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X a XXXX zapísané na LV č. XXXX k.ú. D.B. Na základe takto špecifikovanej darovacej zmluvy nemohol žalobca objektívne, s prihliadnutím na všetky okolnosti, dospieť k presvedčeniu, že nadobudol aj vlastnícke právo k CKN parcele č. XXXX/X. Napokon, žalobca ďalej v konaní nepreukázal ani ďalšie ním tvrdené skutočnosti. Nepreukázal, že pasienky, ktoré predstavovali pozemkovoknižnú parcelu č. XXXX, boli reálne rozdelené, resp. na základe iného právneho dôvodu práve v časti pasienkov (parcela č. XXXX/X) nadobudli vlastnícke právo právni predchodcovia žalobcu, resp. samotný žalobca. Preukázané nebolo ani stotožnenie parcely č. XXXX/X s pôvodnou pozemkovoknižnou parcelou č. XXXX, ktoré skutkové tvrdenie žalovaná poprela, keďže to nevyplynulo ani z jedného predloženého geometrického plánu, ani z predloženej hospodárskej zmluvy, na základe ktorej nadobudla žalovaná vlastníctvo k parcele č. EN XXXX.

1.4. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 31. marca 2022 sp. zn. 9Co/86/2021 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie a k odvolacím námietkam žalobcu (§ 387 ods. 2 CSP) odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že predpokladom prijatia záveru o vydržaní vlastníckeho práva musí byť medzi iným zistenie, že počas vydržacej doby držiteľ skutočne bol (teda nie iba mohol byť) so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí (§ 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 134 ods. 1 OZ). Pritom je potrebné vychádzať aj z toho, či pri

zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu od každého subjektu požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Oprávnená držba sa pritom nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí, ak tu bol i domnelý právny dôvod (titulus putativus), pričom ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu takýto právny titul nasvedčuje.

2.2. Odvolací súd poukázal na zásadu kontradiktórnosti a zdôraznil, že neunesenie povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti znamená pre žalobcu stratu sporu. Dôvodil, že žalobca v priebehu celého konania ani len netvrdil, nieto preukazoval, na základe akého titulu mal nadobudnúť od svojich právnych predchodcov vlastnícke právo k CKN parcele č. XXXX/X v prípade, že by bolo preukázané, že túto nadobudli už jeho právni predchodcovia vydržaním. Tvrdil len a preukazoval, že na základe darovacej zmluvy nadobudol vlastníctvo k CKN parcele č. XXXX/X, č. XXXX/X, č. XXXX/X, č. XXXX vedených na liste vlastníctva č. XXXX pre k.ú. D., ktoré však s parcelou, ktorá je predmetom sporu, nie sú totožné. Odvolací súd zdôraznil, že zmluvy o prevodoch nehnuteľností musia mať písomnú formu (§ 46 ods. 1 OZ), pričom na nadobudnutie ich účinnosti je potrebné rozhodnutie príslušného orgánu, t. j. povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, čo sú skutočnosti všeobecne známe.

2.3. V reakcii na ďalšiu odvoláciu argumentáciu žalobcu odvolací súd uviedol že zo zápisnice z pojednávania, ktorá je verejnou listinou, jednoznačne vyplýva, že žalobca na pojednávaní uviedol, aké dôkazy žiada vykonať, t. j. najmä výsluchy svedkov a súd podľa § 181 ods. 2 CSP uviedol, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami nesporné, ktoré sporné, že ďalšie dôkazy vykonávané nebudú a uviedol právne posúdenie veci. Ďalej konštatoval, že v rámci kontradiktórnosti konania je žalobca na preukázanie svojich tvrdení povinný predložiť dôkazy, keďže súd tieto bez jeho návrhu nemôže sám vykonať (§ 185 ods. 1 CSP), preto neobstoí jeho námietka, že znalecký posudok č. 2/2021 (podaný v odvolacom konaní) nemohol bez vlastnej viny predložiť v konaní pred súdom prvej inštancie do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 CSP), a preto by odvolací súd naň nemohol ani v odvolacom konaní prihliadnuť, aby bol vzhľadom pre posúdenie veci relevantný.

2.4. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ust. § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu prípadne aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, a aby žalobcovi priznal náhradu trov konania.

3.1. Prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces videl dovolateľ v tom, že súd prvej inštancie na jedinom pojednávaní neuviedol svoje predbežné právne posúdenie a v rozpore s ust. § 181 ods. 2 CSP neuviedol, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nevykoná. Všetky skutočnosti, ktoré súd prvej inštancie považoval za sporné, sa žalobca dozvedel až po vyhlásení (pre žalobcu prekvapivého) rozsudku súdu prvej inštancie. Žalobcovi tak bola odňatá možnosť využiť všetky (iné) prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, o.i. predložiť znalecký posudok už v konaní pred súdom prvej inštancie. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu podľa dovolateľa trpí vadou nedostatočného odôvodnenia.

3.2. Dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci a prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP oprel dovolateľ o tvrdenie, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, či právny nástupca pôvodného vlastníka nehnuteľnosti, ktorý odvodzuje svoje vlastnícke právo titulom vydržania, má aktívnu legítimáciu vo vzťahu k nesprávne určenej výmere nehnuteľnosti. Podľa dovolateľa ide o otázku, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu dosiaľ nebola vyriešená.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhol dovolanie odmietnuť a priznať žalovanému náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za dostatočne odôvodnené, podľa žalovaného nenapĺňa znaky prekvapivého rozhodnutia. Podľa žalovaného dovolací dôvod vady zmätočnosti nie je daný. Pokiaľ ide o dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, otázka, ktorú žalobca v dovolaní nastolil, nebola a nie je pre rozhodnutie súdov podstatná a zásadná.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427

ods. 1 CSP) strana sporu - žalobca, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namieste je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné.

12. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

13. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval v prvom rade z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, že došlo až k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14.1. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia ale nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade.

15. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

15.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

15.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

16. Dovolateľ prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces videl v tom, že odvolací súd svoje prekvapivé rozhodnutie nedostatočne odôvodnil a nedostatočne/nesprávne sa vysporiadal s tým, že súd prvej inštancie na jedinom vo veci vytýčenom pojednávaní opomenul uviesť svoje predbežné právne posúdenie a v rozpore s ust. § 181 ods. 2 CSP neuviedol, ktoré dôkazy (ne)vykoná, v dôsledku čoho žalobca nemohol využiť všetky prostriedky procesného útoku a procesnej obrany.

17. Podľa § 181 ods. 2 CSP, po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu.

18. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 181 ods. 2 CSP v podstatných rysoch prevzal úpravu priebehu pojednávania po prednesoch strán podľa § 118 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

19. Ústavný súd Slovenskej republiky v týchto súvislostiach konštatoval, že § 118 ods. 2 OSP neukladá povinnosť súdu „naznačiť svoj predbežný právny názor“, ale upravuje iba povinnosti pri vedení pojednávania. Zo samotnej skutočnosti, že súd určitú okolnosť neuvedie výslovne ako spornú, nevyplýva, že by táto okolnosť bola považovaná za nespornú. Nie je zjavným cieľom § 118 ods. 2 OSP zmeniť rozloženie bremena tvrdenia či dokazovania medzi účastníkmi konania. Skutočnosť, že ani okresný súd a ani krajský súd neupozornil účastníkov konania na to, aby preukázali určitý predpoklad, na ktorý sa má viazať určitý právny následok, nemôže znamenať, že by im „odopreli... možnosť splniť dôkaznú povinnosť... a následne uniesť dôkazné bremeno“ (pozri uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 12. januára 2012sp. zn. IV. ÚS 16/2012).

20. Cieľom citovaného ust. § 181 ods. 2 CSP je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho je cieľom zrýchliť a zjednodušiť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné alebo právne bezvýznamné. Porušenie uvedeného ustanovenia však nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv. Podľa vyššie naznačenej aplikačnej praxe ústavného súdu, ako aj podľa rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa § 181 ods. 2 CSP (predtým § 118 ods. 2 OSP; pozn.), vyjadrí svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci (porovnaj napr. 5Cdo/181/2022, 3Cdo/3/2016, 5Cdo/211/2013, 7Cdo/279/2021).

21. Povedané inak, ak aj samosudca toto zákonné ustanovenie nedodrží, nemá to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia strany sporu z jej procesných práv, ktoré jej CSP priznáva. Porušenie citovaného ustanovenia teda žiadnym spôsobom nediskvalifikuje stranu sporu napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod., čo napokon v prejednávanej veci vyplýva aj z obsahu zápisnice o pojednávaní pred súdom prvej inštancie (porov. č. I. 133 a nasl. súdneho spisu).

22. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že súd rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu (§ 215 ods. 1 CSP), berie do úvahy iba skutočnosti, ktoré vyšli najavo počas konania (čl. 11 ods. 4 CSP) a pri zisťovaní skutkového stavu vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti (§ 186 ods. 2 CSP). Súd pri výkone spravodlivosti nesmie byť obmedzovaný tak pôvodnými predbežnými závermi o skutkovej stránke veci, ako ani prípadným vlastným predbežným právnym posúdením.

23. Dovolací súd konštatuje, že z obsahu súdneho spisu (porov. č. I. 133 a nasl. súdneho spisu) celkom zjavne vyplýva postup súdu v zmysle § 181 ods. 2 CSP. Zo zápisnice o pojednávaní (porov. najmä č. I. 136 súdneho spisu) je dostatočne zrejmé, ktoré skutkové tvrdenia strán považoval súd prvej inštancie za nesporné, ako aj to, že sporným bolo splnenie podmienok vydržania, a to dobromyseľnosti, oprávnenej držby a vydržania v prospech žalobcu resp. jeho právnych predchodcov v kontexte námietky žalovanej o absencii akéhokoľvek (i domnelého) nadobúdacieho titulu k predmetu konania. Obsah zápisnice o pojednávaní tak nesvedčí v prospech dovolacej argumentácie žalobcu, že súd prvej inštancie mal postupovať v rozpore s ust. § 181 ods. 2 CSP, keď opak nebol preukázaný (§ 205 CSP). Správny je potom i postup odvolacieho súdu, ktorý sa v bode 9. odôvodnenia napadnutého rozsudku dostatočne vysporiadal s odvolacou argumentáciou žalobcu o absencii postupu v zmysle § 181 ods. 2 CSP.

24. Najvyšší súd ďalej v reakcii na dovoláciu argumentáciu žalobcu poukazuje, že zo zápisnice o pojednávaní jednoznačne vyplýva aj to, ktoré dôkazy súd vykonal, že ďalšie dôkazy už vykonávané nebudú a následný postup v zmysle § 182 CSP. V tomto štádiu mal žalobca možnosť zhrnúť svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci a prípadne navrhnúť doplnenie dokazovania znaleckým posudkom, teda mu celkom zjavne nebolo znemožnené uplatňovať ďalšie prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany.

25. Dovolateľ v súvislosti s opomenutím postupu súdu prvej inštancie podľa § 181 ods. 2 CSP namietal nielen porušenie práva na spravodlivý proces, ale tiež prekvapivosť rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu.

26. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (sp. zn. I. ÚS 46/05, sp. zn. II. ÚS 76/07).

27. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR tak je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne

dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

28. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd konštatujúc vecnú správnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, vrátane správnych skutkových a právnych záverov, sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, nezistiac existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali, že ide o svojvoľné rozhodnutie, resp. také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu.

29. Predmetom dovolacieho prieskumu je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch, ako súd prvej inštancie, za súčasného splnenia okolností, že proti týmto iným právnym záverom odvolacieho súdu nemá strana sporu možnosť vyjadriť sa, právo argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné.

29.1. V danom prípade sa odvolací súd plne stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, z čoho je zrejmé, že na posudzovaný prípad aplikoval tie isté ustanovenia toho istého právneho predpisu ako súd prvej inštancie, pričom svojím postupom nevyviedol žalobcu z realizácie jeho procesných práv, a preto jeho rozhodnutie nie je prekvapivým či nepredvídateľným. Teda, rozhodnutie odvolacieho súdu z pohľadu výsledkov konania na súde prvej inštancie nebolo „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných (nových) dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie. Ohľadom problematiky prekvapivosti súdnych rozhodnutí aj staršia judikatúra (R 56/2012), aplikovateľná aj za účinnosti CSP, dospela k záveru, že ak sa odvolací súd v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozhodnutia v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi prvostupňového rozhodnutia a nad ich rámec uviedol ešte aj ďalšie, z pohľadu prvostupňového konania nové dôvody, jeho rozhodnutie nie je prekvapivé a takýto postup odvolacieho súdu neodníma účastníkovi možnosť konať pred súdom. Nová právna úprava dovolacieho konania v CSP, ktorá nadobudla účinnosť 01. júla 2016, na podstate tohto záveru najvyššieho súdu nič nezmenila.

30. V kontexte vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že žalobca neodôvodnene namietal, že nedodržaním procesného postupu podľa § 181 ods. 2 CSP súd prvej inštancie porušil jeho právo na spravodlivý proces. Zo zápisnice o pojednávaní je dostatočne zrejmé, že súd za sporné považoval naplnenie predpokladov pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydrzaním, a to predovšetkým v kontexte žalovanou namietanej absencie akéhokoľvek (i domnelého) nadobúdacieho titulu. Dovolací súd konštatované sporné skutočnosti považuje za dostatočne spôsobilé umožniť žalobcovi predvídať, ako sa vec súdu prvej inštancie javila a na čo mohla byť zameraná ďalšia procesná aktivita strán sporu. Pokiaľ žalobca po postupe v zmysle § 181 a § 182 CSP vo svojej záverečnej reči nenavrhol vykonanie ďalších dôkazov na preukázanie skutočností, ktoré sa súdu prvej inštancie javili ako sporné, nemožno za zmatečný považovať postup súdu prvej inštancie, ktorý následne v rozsudku vyjadril svoj definitívny právny názor tak, že žalobu žalobcu zamietol.

31. Dovolací súd na tomto mieste opätovne pripomína, že ani porušenie ustanovenia § 181 ods. 2 CSP v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv. V danom prípade preto postupom súdu prvej inštancie, ktorý ani nebol v rozpore s ust. § 181 ods. 2 CSP, nemohlo byť žalobcovi znemožnené, aby realizoval svoje procesné práva v intenzite porušenia práva na spravodlivý proces.

32. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je i právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). Len náležité odôvodnené súdne rozhodnutie sa stáva interpretačným nástrojom súdnej autority k zabezpečeniu spravodlivosti. V tejto súvislosti žalobca v dovolaní namietal aj to, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie nie je dostatočne

odôvodnený, lebo v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré bola žaloba zamietnutá.

33. V prvom rade je potrebné mať na pamäti, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok.

34. Podľa ústavného súdu, zjavná neodôvodnenosť (arbitrárnosť) rozhodnutia všeobecného súdu je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokovaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17).

35. Odvolací súd v reakcii na odvolacie námietky žalobcu skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP), stotožniac sa o. i. aj s tým, že dôvodom zamietnutia žaloby bolo neunesenie dôkazného bremena o existencii akéhokoľvek právneho dôvodu („titulu“), na základe ktorého by bolo možné konštatovať vznik dobromyseľnosti žalobcu alebo jeho právnych predchodcov. Žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno a v konaní nepreukázal nadobudnutie vlastníckeho práva k predmetu sporu titulom vydržania. Nebol preukázaný ani žiaden iný titul nadobudnutia vlastníckeho práva k spornému pozemku.

35.1. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že žalobca v priebehu celého konania ani len netvrdil, nieto preukazoval, na základe akého titulu mal nadobudnúť od svojich právnych predchodcov vlastnícke právo k CKN parcele č. XXXX/X v prípade, že by bolo preukázané, že túto nadobudli už jeho právni predchodcovia vydržaním. Tvrdil len a preukazoval, že na základe darovacej zmluvy zo 17. júla 2019, ktorej vklad bol povolený 05. augusta 2019, nadobudol vlastníctvo k CKN parcele č. XXXX/X, č. XXXX/X, č. XXXX/X, č. XXXX vedeným na liste vlastníctva č. XXXX pre k.ú. D., ktoré však s parcelou, ktorá je predmetom sporu, nie sú totožné. Keďže žalobca svoju povinnosť tvrdenia, nieto ešte dôkaznú povinnosť neunesol, znamenalo to pre neho stratu sporu. Odvolací súd skonštatoval, že súd prvej inštancie vo veci samej v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci a vykonal potrebné dokazovanie a následne dospel k správnym skutkovým a právnym záverom. Poukázal, že žalobca vo svojom odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť zistený skutkový stav a prijaté právne závery. Dospel k záveru, že z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej.

36. Dovolací súd konštatuje, že v danom prípade má odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o taký prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobcu, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán sporu, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami žalobcu (§ 387 ods. 2 CSP). Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (najmä body 7. až 10.), ako aj rozhodnutia súdu prvej inštancie (najmä body 28. až 39.), nevyplýva rozpornosť, nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vypořádava so všetkými podstatnými rozhodujúcimi

skutočnosťami a myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež na právne závery, ktoré prijal (§ 220 ods. 2 CSP).

37. Pokiaľ dovolateľ svojou argumentáciou v skutočnosti mienil prejavíť nesúhlas so záverom súdov o neunesení dôkazného bremena, dovolací súd poznamenáva, že dôkazné bremeno je inštitútom práva procesného, pretože je nerozlučne spojené s civilným sporovým konaním a prejavuje sa vo výsledku sporu. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku náležite uviedol, na základe akých skutočností dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, čo malo v danej veci za následok zamietnutie žaloby. Posúdenie otázky, či strana sporu uniesla dôkazné bremeno, ktoré ju v tom-ktorom spore zaťažovalo, spočíva v každom jednotlivom prípade (v každom jednotlivom civilnom sporovom konaní) na posúdení vysoko individuálnych, konkrétnych a v iných prípadoch sa spravidla už nevyskytujúcich skutkových okolnostiach, ktoré sú svojou povahou jedinečné a neopakovateľné. V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Navyše, z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

38. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmatečnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti (či formálnosti) alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Z rozhodnutia odvolacieho súdu dostatočne zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom vyplývajú dôvody, ktoré súdy viedli k rozhodnutiu o zamietnutí žaloby; odvolací súd konštatoval správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie, správnosť na vec ním aplikovaných právnych noriem. Správnosťou právneho posúdenia veci sa preto dovolací súd pri dovolacom dôvode v zmysle § 420 písm. f) CSP nemal možnosť zaoberať.

39. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súdu uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie žalobcu v tejto časti procesne neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

40. Keďže konanie vadou podľa § 420 písm. f) CSP postihnuté nebolo, dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania z hľadiska žalobcom namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

41. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

42. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho

posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

43. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolaťom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolať nesúhlasí). Ak dovolať vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolať sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolaťom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

44. Dovolať v rámci dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia namietal, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola dosiaľ vyriešená otázka, či právny nástupca pôvodného vlastníka nehnuteľnosti, ktorý odvodzuje svoje vlastnícke právo titulom vydržania, má aktívnu vecnú legitimáciu vo vzťahu k nesprávne určenej výmere nehnuteľnosti.

45. K spôsobu, ktorým žalobca v danom prípade odôvodnil prípustnosť dovolania, najvyšší súd uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu v civilnom sporovom konaní spravidla predchádza riešenie celého radu procesnoprávných a hmotnoprávných otázok s rôznym významom pre rozhodnutie. Na podklade ich postupného riešenia civilný súd niektorým otázkam priznáva relevanciu, iné posudzuje ako bezvýznamné pre svoje rozhodnutie. Je potrebné si uvedomiť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“ (porovnaj sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolať súd nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, resp. súd, ktorý by mohol a mal posúdiť všetko, čím sa zaoberali súdy oboch inštancií; nemôže preto posudzovať všetky otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštančným, odvolacím a dovolacím konaním). Treba tiež zdôrazniť, že dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 421 ods. 1 CSP) nie je možné interpretovať a uplatňovať rovnako, ako odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP (porovnaj sp. zn. 8Cdo/140/2018, 8Cdo/157/2018).

46. V danom prípade dovolať v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolacou otázkou v podstate namietal, že odvolací súd dospel k nesprávnemu právnemu záveru ohľadne posúdenia otázky vydržania vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti. Nosnou argumentáciou žalobcu uplatnenou v tejto súvislosti bolo, že žiadne zákonné ustanovenie nezakazuje právnym nástupcom uplatňovať si vlastnícke právo k veciam iba z dôvodu, že právnemu predchodcovi uplynula celá vydržacia doba.

47. Oba súdy nižšej inštancie založili svoje rozhodnutie na právnom posúdení preukázania nadobudnutia vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti právnymi predchodcami žalobcu aplikáciou ustanovení § 132 a § 134 OZ. Súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol, pretože žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal vznik a trvanie oprávnenej držby. Nebola tak splnená podmienka dobromyseľnosti žalobcu (resp. jeho právnych predchodcov) ako držiteľa pozemku KNC parcel. č. XXXX/X, trvalý trávny porast o výmere 682 m², ktorý bol vytvorený podľa geometrického plánu č. 36442500-148/2019 z 13. mája 2019, úradne overený 22. mája 2019 pod č. 61-1008/2019 ako časť pozemku KNC parcel. č. XXXX, zapísaný na LV č. XXX, všetko k.ú. D., kde ako výlučný vlastník je zapísaná žalovaná. Súd prvej inštancie v konaní skúmal dobromyseľnosť žalobcu, ktorý v žalobe uviedol, že sporný pozemok užívali jeho právni predchodcovia minimálne od 25. mája 1984, čo predstavuje zákonom požadovanú 10-ročnú vydržaciu dobu. K tomu súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ by vydržacia doba začala právnym predchodcom žalobcu plynúť od uvedeného dátumu, bola by uplynula 25. mája 1994, a preto ak žalobca tvrdil, že zákonné podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním splnili ešte jeho právni predchodcovia, tak nemôžu byť zároveň splnené podmienky na to, aby sa žalobca domáhal určenia vlastníckeho práva tak, ako bola podaná žaloba. V prípade, ak by boli skutočne bývali splnené všetky zákonné predpoklady, tak vlastníkom spornej nehnuteľnosti sa stal niektorý z právnych predchodcov žalobcu, a nie samotný žalobca.

48. S ohľadom na dovoláciu argumentáciu žalobcu najvyšší súd uvádza, že dovolateľom vyslovený právny názor, ktorý tvorí základ položenej otázky, nebol podstatný pre rozhodnutie v danej veci. Ako už dovolací súd v tomto rozhodnutí viackrát poukázal, žaloba bola zamietnutá primárne z dôvodu, že nebola preukázaná dobromyseľnosť žalobcu resp. jeho právnych predchodcov ako jeden zo základných zákonných predpokladov pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Žalobcom vymedzená právna otázka, o ktorej tvrdí, že dosiaľ nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, by z hľadiska ust. § 421 ods. 1 CSP bola relevantnou len v prípade, ak by išlo o otázku, ktorú odvolací súd v konaní posudzoval a založil na nej svoje rozhodnutie. Pokiaľ ale súdy nižšej inštancie zhodne dospeli k záveru, že v konaní nebolo preukázané splnenie podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti vydržaním, lebo nebola preukázaná dobromyseľnosť, dovolateľom nastolená otázka má v kontexte prejednávanej veci len hypotetickú, akademickú povahu, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán.

48.1. Povedané inak, žalobcom definovaná právna otázka by mohla byť relevantnou len v prípade, ak by v konaní bolo bez pochyb ustálené, že právní predchodcovia žalobcu (resp. žalobca sám) splnili podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie pritom len na okraj vyslovil hypotézu, že ak by aj v konaní boli bývalí vo vzťahu k právnym predchodcom žalobcu preukázané všetky predpoklady v zmysle § 134 OZ, petit žaloby mal znieť inak. S uvedeným konštatovaním sa stotožňuje i dovolací súd. Za predpokladu preukázania vydržania vlastníckeho práva niektorým z právnych predchodcov žalobcu, predmetom konania by v takom prípade mohla byť len žaloba o určenie, že vec patrí do dedičstva po právnom predchodcovi žalobcu.

49. Dovolací súd uzatvára, že nastolenú právnu otázku odvolací súd neriešil, preto v tomto prípade žalobca v dovolaní nevymedzil právnu otázku, na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Dovolací súd je prísne viazaný otázkou vymedzenou dovolateľom, nemôže ju modifikovať ani prispôbovať (II. ÚS 291/2021). Dovolacia argumentácia z uvedených dôvodov nepredstavuje vymedzenie podstatnej právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

50. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené uzatvára, že pokiaľ žalobca tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu v preskúmvanej veci záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, robí tak neopodstatnene. Dovolanie v posudzovanej veci preto smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, v dôsledku čoho najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné.

51. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

52. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.